

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 23. januarja 1938.

ŠTEV. 4.

Rumena nevarnost

Vojna, oboroževanje, so danes že tako vsakdanji izrazi, da človek pri tem ne misli več na globoki pomen teh besed, na učinke in posledice, ki jih zamorejo povzročiti, na katastrofe, ki so z besedami v zvezi. Nevarnost, o kateri vsak dan pripoveduješ, izgubi mnogo na svoji ostrini, človek pa sam tudi toliko otopi, da začne brezbrizno čakati, kdaj se uresniči večne grožnje. Kljub temu pa se le nemoremo iznebiti vtisa, da je vsa skrb državnikov osredotočena na besede: vojna in oboroževanje. Do pred kratkem bi bila ta trditev pravilna. V zadnjem času pa se je pojavilo še eno vprašanje, ki beli glave odgovornim politikom: namreč vprašanje ljudskega naraščanja. Marsikdo bo zamahnil z roko češ, to so stvari, ki ne spadajo na mizo državnikov, saj vendar ni od tega odvisna usoda posameznih držav, oziroma Evrope. Pa ni tako. Vprašanje ljudskega naraščanja že razjeda celotno evropsko stavbo, slabi borbene moči, in postavlja nadvlado belega plemena nad ostalimi plemeni na tehtnico. V zadnjih letih je skoro v vseh državah Evrope opaziti, da število rojstev nazaduje. Kaj iz tega sledi? Nevarnost je dvojna: ogrožene so posamezne države, ogrožen je splošen položaj Evrope. Da se je pa začela evropska diplomacija pečati s tem problemom pa so predvsem krivi dogodki na Daljnem vzhodu. Že iz tega se vidi, kako važni so dogodki, ki se razvijajo v Aziji, kako neizprosno segajo v globine usode Evrope in kako vedno znova bruhnejo na dan nova vprašanja, ki razburjave svet.

Pred kratkem je namreč japonski notranji minister Suetsugu dal inozemskim novinarjem usodno izjavo, v kateri je povdaril da pomeni sedanja borba na kitajsko-japonskem bojišču pričetek borb proti belemu plemenu in da se rumena rasa osvobodi izpod belega jarma. Ne gre torej le za to, da se izvršijo na Kitajskem gotove preureditve kakor so si zamislili Japonci, važnejše je, da se Kitajska popolnoma podredi japonski komandi, ter da se priključi onemu krogu rume-

nih držav, ki jim je Japonska varuhinja in voditeljica. Pretekli in sedanji dogodki pa nas še nekaj uče. V zadnjih letih je Japonska postopoma in po načrtu odtrgala zdaj ta del azijske celine, zdaj oni del azijske celine in ga priključila svoji državi. To politiko osvojevanja izvršuje že nekaj desetletij z veliko vstrajnostjo in zagrizenostjo. Vse te akcije pa so bile in so le temeljita in vsestranska priprava za neizbežno in veliko borbo, katerih cilj je osvoboditev cele vzhodne Azije izpod jarma belih narodov, od katerih bodo predvsem prizadeti Anglija, Rusija, Francija, ki imajo tamkaj svojo posest in kolonije. Japonski notranji minister je tudi že naravnost povedal, da bo izbruhnil najprej spor z Veliko Britanijo in Japonsko, kakor sam pravi, se ne ustraši tega boja, poleg tega pa še resno svetuje Amerike, naj se v tem slučaju ne vmeša v razprtije in naj pusti dogodkom svojo pot.

V besedah japonskega državnika je razpopaden ves načrt bodoče japonske zunanje politike, ki jo narekujejo japonski vojaški krogi, ki jim je prvo in zadnje merilo vojna, in sredstvo za dosego postavljenih ciljev puška in nož. Marsikdo bo rekel, da se na besede državnika, čigar naloga je, da vodi notranji ustroj države, ne more polagati prevelike važnosti, in da besedam, ki pravzaprav pomenijo dejansko bojno napoved najprej Veliki Britaniji, v drugi vrsti pa vsej beli rasi (pleme) ne more dati polno veljavo. Pa je le res nasprotno, kajti sedanji japonski notranji minister je izredno važna oseba sedanje japonske vlade in velja za bodočega predsednika vlade. Zato nihče ni šel mimo njegovih besed, a nihče se pri tem tudi ni mogel otresti občutka, da se pripravlja v zgodovini človeštva važen preokret in da so na delu zelo opasna prizadevanja rumenega plemena.

O „rumeni nevarnosti“ se že nekaj let govori. Že pred svetovno vojno je zašla tá označba v svetovno časopisje. Takrat je bilo le govoričenje in sklepanje na podlagi velike razmnožitve rumenega plemena, z ozirom na belo raso. Groženj in dejanj ni bilo. To kar se pa sedaj pripravlja v japonski prestolnici pa je

rumena nevarnost v pravem pomenu besede in dogodki na Daljnem vzhodu pričajo, da so se Japonci že lotili naloge, ki so si jo zastavili. V zadnjem času smo dan na dan brali, kako Japonci vpri- zarjajo konflikte za konfliktom, kako obstreljujejo brez pravega povi- voda zdaj ameriansko bojno ladjo, zdaj avtomobil, v katerem se vozi angleški poslanec. Ni to vse slučajno, kakor se Japonci izgovar- jajo in opravičujejo, temveč je vse to izvršeno po gotovem načrtu, ki ima namen, da povsod in ob vsaki priliki zmanjšujejo ugled belega rodu in belih političnih oblasti. Mogoče je res, da japonski civilni državniki niso prežeti s tako osvojevalnim in borbenim duhom kakor japonski generali in admirali. A kaj to pomaga, ko so dejanski gospodarji na Japonskem vojaki, katerim morajo vsi drugi biti slepo udani ter izvrševati ukaze, ki jih da gospod z rožljajočo sabljo.

Tako postaja spor na Daljnem vzhodu svetovna zadeva, ki potiska v ospredje boj med belim in rumenim plemenom. Zaenkrat so Japonci grozili samo Angliji, a Ameriki so svetovali naj ostane v ozadju. V tem oziru je japonski načrt otročji. Pridobiti si hočejo nevtralnost Amerike, da najprej odpravijo Angleže, a na to se bi

lotili še drugih, ki so jim v Aziji v napotju. Tudi z Rusijo imajo svoj namen. Te bi prihranili za zadnje. Najprej nameravajo izpod- riniti vse one narode, ki imajo svoje kolonije ob morju. V njih namreč vidijo največjo oviro, da bi si stalno utrdili svoje položaje na azijski celin. Zato nameravajo za vsako ceno tudi preprečiti, da bi Rusi na morju postali močni. V notranjosti celine, pa bodo lahko širili svojo posest, ki bo šla vsekakor na škodo angleških kolonij. Tako vidimo, da je ves ustroj japonske azijske politike naperjen proti Angležem. In vse to za zahvalo, ko je v letih 1904—1906 pripomogla Velika Britanija, da je Japonska zmagala v takratnih bojih z Rusi in je baš na teh doseženih uspehih zgradila svojo oblast, ki jo je tekom let porinila v vrsto velesil. Dobrota je res sirota!

In kaj bodo storili beli narodi spričo naraščajoče rumene nevarnosti? Gotovo je, da se ne bodo umaknili z lepa, ampak se bodo branili, kolikor bo v njihovih močeh. Mogoče bo baš ta prete- ča nevarnost dovedla do tega, da se bodo med seboj zopet sprijaz- nili in združili svoje sile proti skupnemu sovražniku, ki se o- glaša z grožnjami na Daljnem vzhodu.

POLITIKA

Notranji minister je razrešil tri banovinske svetnike v srezu Boka Kotorska. Eden izmed njih je pristaž JNS, ostala dva pa sta člana združene opozicije. Na njih mesto so bili imenovani novi banovinski svetniki pristaši JRZ.

„Srbski kmet odklanja borbo za srbstvo ali hrvatstvo in na njo nikoli ne bo pristal. On hoče danes samo veliko in močno Jugoslavijo, nedeljivo in pod vodstvom narodne dinastije Karadjordjevičev. On je proti vsake delitve države.“ Tako odgovarja glavno glasilo JRZ na neko pisanje dr. Mačka.

Dočim se je zagrebški del zdru- žene opozicije že odločil koga bo postavila za svojega kandidata pri bo- dočih senatorskih volitvah, se je beo- grajska združena opozicija končno o- dločila, da ne bo kandidirala. Sploh pa z delom združene opozicije med Srbi- janci v Zagrebu niso kaj zadovoljni. Očitajo jim, da so premalo energični

in da ni zajela širokih slojev naroda. Poleg tega pa še pravijo zagrebški politični krogi, da beograjski zavezni- ki ne tolmačijo sklenjeni sporazum tako, kakor ga je razumeti po njegovem duhu in besedilu.

Na Hrvatskem hoče predsednik senata dr. Mažuranić osnovati novo stranko, ki naj bi bila predvsem meš- čansko-gospodarstveniška in bi sode- lovala z Beogradom in JRZ. Pri tem bi izkoriščala nezadovoljstvo hrvat- skega meščanstva in drugih, ki niso zadovoljni z dosedanjo politiko dr. Mačka. V svoj krog pa hoče poteg- niti tudi one kmete, ki so nadarjeni zaradi gospodarske politike raznih ustanov kakor je n. pr. „Gospodarska sloga“. Nova stranka se bi imenovala „Hrvatska narodna stranka“.

V taboru dr. Mačka tudi ni vse tako kakor bi moralo biti in kakor govorijo. Tako so se zadnjič vršile občinske volitve v neki občini v Dal- maciji. Postavljena je bila samo lista

HSS. Od 2100 vpisanih volilcev je volilo samo 1200. Mačkovci sami pravijo, da je bilo opazati med kmeti neko tiho agitacijo za abstinenco pri občinskih volitvah, ki je kakor se vidi, uspela.

Minister za poljedelstvo je na nekem shodu rekel, da se je dr. Stojadinović iskreno trudil doseči sporazum z Hrvati. Predsednik vlade pa ni mogel sprejeti tak sporazum, kakor si ga je želel dr. Maček in to zaradi interesov državnega in narodnega edinstva.

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je bil te dni v grški prestolnici Atene, kjer je prisostvoval poroki grškega prestolonaslednika. To priliko je izrabil, da se je razgovarjal z predsednikom grške vlade Metaxasom o vseh političnih vprašanjih, ki v enaki meri zanimajo obe prijateljski državi.

Novi romunski zunanji minister Micesca je po obisku v Pragi posetil tudi našo prestolnico Beograd. Z našim predsednikom in zunanjim ministrom M. Stojadinovićem je ob tej priliki imel važen politični razgovor. Kakor pravi uradno poročilo, sta oba državnik ugotovila popolno soglasje glede vseh vprašanj, ki se tičejo razmerja med Rumunijo in Jugoslavijo, kakor glede na splošni politični položaj, posebno na sodelovanje obeh držav v okviru Male antante in Balkanske zveze. Želja nekaterih naših nasprotnikov, da bi se z nastopom nove romunske vlade zrušila Mala antanta in Balkanska zveza, se ni uresničila. Iz Beograda je odpotoval romunski državnik v Ženevo, kjer bo zastopal Malo antanto na prihodnjem zasedanju.

Štiri zakonske načrte so izdelali v kmetijskem ministrstvu, ki bodo v kratkem predloženi ministrskemu svetu in nato narodnemu predstavništvu. Prvi zakon ima namen preprečiti ponarejanje vina, drugi hoče omogočiti dobrovoljcem, ki niso dobili zemlje, odškodnino v državnih papirjih, tretji odreja reorganizacijo živinozdravniške službe in ukrepe zoper živinske kužne bolezni, četrti zakonski načrt pa ureja način komasacije zemljišč.

V Budimpešti so se sestali državniki rimske trozveze (Italija, Avstrija, Madžarska) na važen politični

posvet. Na tem sestanku so se razgovarjali o Društvu narodov, o protikomunističnem taboru (Nemčija, Italija, Japonska), h kateremu pa ni pristopila ne Avstrija ne Madžarska, ter o priznanju režima španskega generala Franca.

Sovjetska policija je te dni aretirala večje število pravoslavni duhovnikov, med katerimi sta dva metropolit, en nadškof in en škof, katerim se očita, da so sovražniki države, izdajalci in ovaduhi.

Na Daljnem vzhodu se pripravljajo usodni dogodki. Te dni je bil na cesarski konferenci namreč govor, da se Kitajski napove vojna (!) Eni so bili za to, da se na ta način prepreči dobava streliva in orožja Kitajcem s strani drugih držav, drugi pa zopet proti temu, ker se bojijo, da se bi radi tega zapletla Japonska v vojno z Anglijo in Rusijo, za kar pa trenutno primanjkujejo Japonski denarna sredstva.

Madžarska vlada bo te dni razpisala notranje posojilo v znesku 360 milijonov pengov.

Anglija je sklenila, da bo po novem proračunu izdala 350 milijonov funtov za svoje oboroževanje, kar bi bilo v našem denarju nad 45 milijard dinarjev.

Avstrijska vlada je te dni vrnila Habsburžanom posestva habsburške rodbine. Ta posestva so doslej upravljali in imeli koristi od njih avstrijski invalidi. Vlada je obrdržala za državo samo nekaj stavb, ki so spremenjene v muzeje.

Kitajska vlada je v tujini naročila novih vojnih potrebščin za 25 milijonov dolarjev. Naročenih je bilo 10.000 pušk, veliko število lahkih in težkih strojnic, lahkih in težkih topov, 100.000 plinskih mask in mnogo streliva. Naročene vojne potrebščine bodo spravili na Kitajsko preko Rusije.

Da nihče ne bi kupil japonsko blago in da se ustavi trgovina z Japonci, se zavzema angleška delavska stranka, ki je izdala že več pozivov angleškemu prebivalstvu in bo skušala tudi tozadevno vplivati na vlado.

Francoska vlada je z ozirom na mrzlično oboroževanje po vsem svetu, naknadno odobrila še pol milijarde frankov za svojo mornarico.

Karneval SK Mure.

Dne 1. februarja bo priredila Mura svoj štirinajsti sportni ples. In nemoremo reči, da se je kedaj kdo dolgočasil na tej prireditvi. Vsako leto je kaj novega, kar preseneti obiskovalce. Letos je „KARNEVAL“ — torej že naslov sam pove, da bo zanimivo. Obetajo se lepe maske, kar bo sigurno dvignilo razpoloženje. Za prvovrstno glasbo je preskrbljeno, saj pride odlični Odeon-jazz iz Ljubljane, tako,

da bodo prišli plesalci na svoj račun. Pri godbi sodeluje gosp. Dražil, ki je znan kot najboljši saxofonist Ljubljane. Pa tudi za vse drugo bodo poskrbeli Muraši, vsemogoče dobrote bodo na razpolago, samo pridite in prepričali se boste!

Obleka poljubna — maske pa seveda dobrodošle!!

Zabave, plesa, smeha polna bo dvorana, zato z veseljem razpoloženjem tudi letos: Vsi na Murin ples!

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Upokojitev.** Po 36 letnem vestnem službovanju je bil dne 1. jan. 1938 nadpreglednik finančne kontrole g. Brajnik Hinko upokojen. Simpatični g. Brajnik je Primorec in si je v dobi svojega 7 letnega službovanja pri nas, radi dobrodušnosti in kulantnega nastopa, pridobil splošne simpatije. G. Brajniku želimo, da bi v krogu svoje družine mnogo let srečno užival svoj težko zaslužen pokoj.

— **Sprememba posesti.** Gospod Hibič Ivan iz Noršincih, ki se je pred kratkem povrnil iz Amerike, je v zadnjem tednu kupil hišo od gospoda Perkič Josipa, sedaj predstojnika davč. uprave v Gor. Radgoni. Poslopje je bilo pred 10 leti zgrajeno in se nahaja v Šolski ulici v neposredni bližini gimnazije. Želimo, da bi se naš novi meščan srečno počutil med nami.

— **Sokolsko društvo Murska Sobot** obvešča vse, ki žele vzeti v najem prostore v Sokolskem domu v Murski Soboti, da se prostori oddajajo samo proti plačilu najemnine vnaprej. Do tega sklepa je Sokolsko društvo privedlo skrajno neredno plačevanje najemnine s strani najemnikov.

— **Zadovoljen je na novem mestu,** v kolikor smo obveščeni, gosp. Perkič Josip, ki je bil pred kratkem premeščen iz Murske Sobotice v Gor. Radgono in obenem imenovan za predstojnika Davčne uprave. Njegovi premeščitvi, ki je v zvezi s svojim zadovoljstvom, se tudi mi veselimo.

— **Prodaja benzina.** Povsod je prodaja benzina za avtomobiliste tako

urejena, da ga vsaki čas, t. j. po dnevi ali po noči in tako tudi ob praznikih lahko dobe, le pri nas v Murski Soboti je izjema. Naši trgovci se namreč strogo držijo poslovnega reda, avtomobilisti domači in tuji pa čakajo na benzin, se hudujejo in občudujejo vzorno urejen tujski promet. Tujsko prometno in olepševalno društvo kje si? ali ne vidiš nedostatek?

— **Gasilstvo.** Požarniki mursko-soboške čete so imeli 15. t. m. v restavraciji hotel Krone svojo zimsko veselico, ki je bila v glavnem prav dobro obiskana. Vendar smo opazili izostanek precejšnjega števila domačih uglednih meščanov, uradnikov pa tudi tovarišev iz sosednjih vasi, izvzemši Rakičana. Gasilstvo v svojem svojstvu ne pripada nobeni politični struji. Ono vidi v vsakem le človeka, kateremu je po svoji dolžnosti obvezno v služaju potrebe, nuditi brezplačno pomoč. Tako humanega društva kot je gasilstvo, ne bi se smelo prezirati, ampak ga podpirati povsod, kajti sam nevede kedaj ga boš potreboval. Gasilske prireditve ne doprinašajo nobenemu članu organizacije gmočnih dobičkov. Vse kar se z prireditvami pridobi, se steka v četrto blagajno od koder se poravnava izdatki za nabavo raznega orodja. Ali ne prihajajo torej dohodki v korist slehernemu? Ali morda misli nekdo, da je mogoče na požariščih uspešno delovati brez orodja ali z slabim orodjem? Vsem ki so se prireditve udeležili prisrčna hvala. Onim pa, ki so izostali, naše sožalje.

D. Ž.

T. Fery.

V dvorani D. Ž. se je že pred volitvijo predsednice (ali kakor so zatrjevale dame) predsednika, mnogo govorilo, da bodo to leto v odboru velike spremembe. Ugibale so, kateri javni in kulturni delavci bi položile na glavo to plemenito in zgodovinsko krono in katera bi bila zato najspособnejša in najagilnejša. Nekatere so ta predlog najstrožje skritizirale (posebno tiste, katerim je v prsih gorela želja postati predsednik) nekatere so pa spet predlagale, da bi na to mesto trebalo postaviti moško osebo, kar pa seveda ni odgovarjalo društvenim predpisom.

Tako se je v pozni popoldanski uri razvila ogorčena debata in če moške prisotnih dam ne bi posredovali, bi pravgotovo prišlo do hudega in neprijetnega kulturnega škandala.

Vse do zadnje so bile skregane. V dvorani je nastala tišina, katero je

žele predramiti mož predsednice, ki se je med vratih globoko priklonil in malce z drhtečim glasom dejal:

„Cenjene dame, oprostite da vas motim!“

„Prosimo, prosim . . .“ so se razlegali iz prs prihajajoči ženski glasovi, (ker moški pri tem niso imeli besede.)

Tajnica, ki je takoj uganila, da se je z predsednico nekaj zgodilo, je vstala in ga smehljaje vprašala:

„Sčim vam smem postreči . . . gospod?“

„Hvala za postrežbo, moje dame!“, se je možato odrezal; toda med tem so se okoli miz vzdignila vsa preobložena „prsa“ in v dvorani je nastal splošen krohot.

„Prišel sem samo v zadevi svoje „gospe“, ki je nujno morala odpotovati, ker ji je umrl edini brat.“

Spet je nastalo očividno posmehovanje, toda nekatere so se že počasi približevale možaku, ki se je med tem globoko in spoštljivo priklonil in odšel.

„Butec“, je zagodrnjala gospa Železnova, ki je bila najbližja vratom. „Se dovoli ne, da bi mu izrekla svoje sožalje!“

Spet so se začele krohotati, toda sedaj že nekoli prikrito, kajti vest o smrti v rodbini predsednice jih je očividno vznemirila.

Kmalu nato je podpredsednica z mehкими in ljubeznivimi besedami pozvala vse navzoče dame, da z skupno voljo in soglasjem naj tvorijo redni občni zbor in z zelo drhtečim glasom pozvala vse odbornice, da bi se ena ali druga odločila nadomestovati odsotno predsednico, ker ona ni zato pripravljena še manj pa govorniško nadarjena.

V dvorani je nastala tišina. Odbornice so se prestrašeno spogledavale, kakor, da ne bi razumele o čem je pravzaprav pogovor.

Podpredsednici ni preostalo nič drugega, nego predati besedo svojemu možu, ki se je pa z tem predlogom čutil silno užaljen, takorekoč blamiran

od svoje lastne žene. Ker so vse dame odobravale za to „plemenito“ idejo, je pač bil prisiljen prevzeti vse listine in otvoriti občni zbor. Bilo mu je silno nerodno, ker v svojem dolgem življenju še ni bil nikdar kakšen predsednik, še manj pa funkcionar v kakšem javnem društvu ali ustanovi. Bil je človek brez kakršnihkoli potreb, redkobeseden, povrhutega pa pri ženskah prava neroda. V družbe ni zahajal in če je že šel, ga je za to pravgotovo nagovorila žena, ki je ljubila ples, zabave in bogve še kaj lepega in veličastnega.

Končno je le vstal, toda od strahu so mu akti padli iz rok, kar je v dvorani izzvalo obče zasmehovanje. Že ga je žena sunila v koleno, ko je z drhtečim in nesigurnim glasom dejal:

„Draga gospoda!“

Nastal je kriček krohot. Očividno se je gospod Klobasar zmotil in takoj nato je hotel popraviti svoj izgovorjeno napako. (Dalje sledi.)

— **Smrtna kosa.** Po daljši bolezni je 16. t. m. za večno zaspala ga. vdova Šimon Marija. Pokojnica je doživela 70 let. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo veliko število ljudi. Naj počiva v miru. Preostalim naše sožalje.

— **Obrtniška veselica v Murški Soboti.** Murkosoboški obrtniki priredijo v soboto dne 5. februarja 1938. v vseh prostorih v pritličju in nadstropju Bac Ludvika plesno veselico združeno z šaljivo pošto in konfeti, na katero vladno vabi odbor. Začetek bo zvečer ob 8. uri, a vstopnina za osebo 5 Din. Ta letošnja prireditev bo po svojem pestrem programu ena najboljših plesnih prireditev kar jih je obrtnišvo dosedaj sploh priredilo. Na veselici sodelujeta dve godbi za ples, izven tega je preskrbljeno za vsakovrstno drugo razvedrilo. Vsa prireditev bo v najbolj razkošno okrašenih dvoranah in moderni razsvetljavi.

Földvári Fáni in Norčič Franc
zaročena

Velko Selo Murška Sobotna

9. januarja 1938.

(Brez posebnega naznanila.)

— **Žetev smrti.** V četrtek dne 13. t. m. je izdihnil svojo dušo Kranjc Ivan, uradnik Borze dela v Murški Soboti. Udeležil se je ženitve svojega nečaka v Lučah v Savinjski dolini, kjer ga je zadela srčna kap tako hudo, da je kljub takojšnji vsestranski pomoči, kmalu umrl. O tem je bila telefonično obveščena njegova soproga, ki se je drugi dan peljala na pogreb v Luče. Pokojni je bil Primorec, doma iz Kobarida, služboval je večinoma kot vodja orožniških postaj na raznih mestih — pri nas v Prekmurju v Bogojini in na Cankovi. V letu 1926 je bil upokojen in prevzel mesto občinskega tajnika v M. Soboti. Pred 9. timi leti je postal uradnik Borze dela v Murški Soboti in je to mesto obdržal do smrti. V službi je bil vesten, v mnogih slučajih še prevesten, kar se je izkazalo pri Borzi dela, kjer je imel opraviti z našimi delavci. No ja: Vsem je nemogoče ustreči! Ob veliki udeležbi naroda je bil 15. t. m. v Lučah položen k večnemu počitku. Naj počiva v miru v slovenski grudi. Zapušča užaloščeno vdovo, kateri izrekamo naše iskreno sožalje.

— **Vabila za „KARNEVAL“ SK.** Mure dne 1. II. 1938 so te dni razposlana. Kdor pomotoma ni prejel vabila, naj ga blagovoli reklamirati v tajništvo kluba.

— **Tečaj za čevljarstvo, krojaško in damsko prirobovanje.** Združenje obrtnikov v Murški Soboti, namerava prirediti v mesecu marcu in aprilu 1938. tečaje za čevljarstvo, krojaško in damsko prirobovanje. Kdor želi obiskovati tečaje, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu združenja obrtnikov v Murški Soboti, vsak dan od 10. do 12. ure. Tečajev se lahko udeleže tudi pomočniki in pomočnice — Za upravo Združenja obrtnikov predsednik Sukič Štefan I. r.

Puconci

— **Gasilska veselica,** ki jo je priredila naša prostovoljna gasilska četa dne 6. jan. v gostilni Kološa je izredno dobro uspela, njen potek je bil vsestransko lep. Prostorji so bili premajhni, kar na deželi v zimskem vremenu ni za zameriti. Upamo, da je ta veselica pokazala, kakšni morajo biti prostorji na deželi ter se tako dočakamo temu primerne. — Mali prostorji zato nemorejo biti vzrok temu, da bi poslali vstopnino tisti, od katerih smo smelo pričakovali, posebno iz bližine, ko se gre za človekaljubni namen in požrtvovalno delo gasilstva. — Vsem ostalim pa iskrena zahvala za obisk.

— „Lola“, pravljica veseloigra v 4 slikah, od Jos. Ribičiča, pa je bila pod vodstvom učit. gđc. Lokay Elze, res pravo razvedrilo za navzoče. Ne samo radi vsebine, temveč tudi naraščajniki gas. čete, ki so tokrat prvič nastopili na odru, so se svojih nalog dobro zavedli tako, da so bili vredni vmes neprestano deležnih aplazov. — Take igre so res za otroke, ker pravljice, ki jih tu in tam čitajo, so sicer poučne tudi tako, vendar če vidijo otroci tako pravljico v živih slikah, jim dosti več zaleže. Zato pa se vsak upravičeno čudi, kako to, da šolsko vodstvo ni dovolilo šolskim otrokom udeležbe pri generalni vaji igre, tudi — brezplačno ne . . . !

— **Ogenj.** Po noči 6. jan. je zgorela viničarija, last Fartelja (Ritoper) iz Doline. Viničarija, ki je bila prazna, je bila za malo svoto zavarovana.

— **Gasilski dom gasilske čete v Gorici** — izgleda — da se ga bo to leto v resnici zgradilo. Občani so velikodušno prispevali z prostovoljnimi darovi znesek Din. 2400.— kar je vredno, da goričkim občanom čestitamo.

— **„Izpraznjena kasa“.** Meseca decembra se je vršila neka igra v šoli v Predanovcih. Čez nekaj časa pa ogorčeno čitamo v M. Kr. poročilo učiteljice, katera je igro in blagajno vodila, da so njej neki zlikovci čez noč iz blagajne odnesli, piši in beri, Din 16.— Ker tega niti orožniki ni so mogli ugotoviti, nemoremo mi tega verjeti. Kaj pa če se je gđc. učiteljica sedaj ravno tako zmotila, kot takrat, ko je namesto pravega luka narezala gomoljo od „Dalijs“ — pomotoma, ker pa je bila jed grenka, kot je grenka obdolžitev nas predanovčarjev.

— **Zapornica na postaji v Puconcih** je prava nadloga, kar že dolgo ugotavljamo. Ali ni človeka, ki bi to nevarnost za promet odstranil. Dne 6. jan. zvečer, čeravno je bila luč prižgana, je samo za las manjkalo, da ga. Vutkoviča, upr. pošte v M. Soboti ni našla smrt pod vlakom, ko je padla čez, neopaženo zapornica. — Izgleda, da se čaka na človeško žrtev!

DOPISI:

— **Krajevni odbor Jadranske Straže v G. Lendavi** ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 23. januarja ob pol 3. uri v šoli v Gornji Lendavi. Dolžnost članov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo,

prijatelji društva dobrodošli. One, ki še niso poravnali članarine za preteklo leto, prosimo, da to sigurno store do občnega zbora. Pristopajte k društvu, da nam s tem pomagata vršiti naše nesebično delo. Po občnem zboru Jadranske Straže se bo vršil (na istem mestu občni zbor Sokolske čete.

— **Popravek.** Naš članek v štev. 3. pod naslovom „Da se zboljša govedo“ popravimo v toliko, da ostane v Plujskem srezu še dalje določena pincgaoska pasma. — V zadnji štev. je tiskarski škrat predčasno zaključil podlistek „Gjurica“. Pa tudi nekaj nevspešnih napak je vrnil, zato se glasi prav: „potegnil“ je celo šef in kvasil je fantastične laži. itd.

— **Premestitev.** V Kruplivniku je bil kot šolski upravitelj dolgo let v službi g. Koglot Josip. Radi šolanja svojih otrok, je sedaj premeščen na šolo v Pobrežje pri Mariboru. Poleg svojega poklica se je g. Koglot bavil pri nas tudi z predavanji o kmetijstvu in sadjarstvu. Njegove številne strokovne članke, ki jih je obelodanil v domačem časopisju, so naši kmetje z veseljem in užitkom čitali in se po njih ravнали. Njegova pogosta predavanja o pravilnem obdelovanju zemlje in gnojenju sadnega drevja, ki jih je obdrževal večinoma v območju svojega šolskega okoliša, so bila našim kmetovalcem v veliko korist. O pravilnem gospodarjenju, obdelovanju zemlje in gnojenju sadnih dreves je spisal tudi strokovno knjigo, za katero je dobil veliko priznanje in nagrado iz Kraljevskega fonda. Strokovno izobrazbo o vsem tem si je pridobil na Kmetijski šoli v Gorici. Gospoda Koglota bodo ohranili naši Goričanci v trajno dobrem spominu in mu žele na svojem novem službenem mestu mnogo sreče in blagoslova.

Vrhunec modernizacije!

Bilo je 12. januarja 1938, ko se je popoldanski vlak, ki vozi iz Murške Sobotice proti Hodošu, nenadno ustavil na progi izmed postajališč Moščanci — Mačkovci. Potniki so se izpraševali, kaj mora biti temu vzrok. Nekateri so domnevali, da prihaja od nasprotne strani izvanreden vlak, drugi so zopet bili mnenja, da se je pokvaril stroj, ker vleče pretežki tovor, prepričevalno so pa povdarjali, da bodo naši spretni strojniki, stroj hitro popravili. Nekateri so pa celo trdili, da je moral vlakovodja nenadno odhiteti v grmovje, kar da je na naši progi vse lahko mogoče. Ob izbijanju šal so vsi nestrpnost čakali na odhod vlaka.

Nekaj časa sem poslušal in sedel mirno. Ker se pa vlak le ni hotel zginiti iz mesta, in ker sem nosil zdravila za mojo bolno ženo, sem se hotel prepričati o vzroku obstanka vlaka. Stopil sem iz kupeja na prosto in v moje največje začudenje opazil, da se meče iz neklih vagonov leš (ogorevki). Sedaj sem prvič ugotovil pravi vzrok čakanja in se obenem začudil, kaj je vse na naši Prekmurski progi mogoče!

Skrbelo me je kedaj pridem k bolni ženi. Ako ne bi bilo predaleč, bi vlak

zapustil in kar peš mahnil domov, samo da bi zdravilo pravočasno prinesel. Skrbelo je pa tudi druge potnike, ki so ravno tako imeli nujne opravke, kedaj bodo prišli domov, ali do svojih opravkov in tako je vsaki po svoje neprijetno zabavljaj čez škandalozne razmere na naši progi in je na račun železniške uprave padla marsikakšna nepovoljna kritika.

Priporočamo železniški upravi, da se takšnih nedostatkov izogiblje in da bolj upošteva naše potnike, ki plačajo vozno karto ravno tako kot oni na progah v notrajnosti države.

Potnik — goričanec.

Delavci - sezonci!

Čas se približuje, ko boste morali, kakor vsako leto, tudi letos, zopet zapustiti svojo ožjo domovino in iti v tujino za kruhom in zaslužkom. Vaša organizacija Zveza poljedeljskih delavcev, se na vse načine trudi z delodajalci, da se vam plača zviša vsaj za 30%, kakor v domovini tako tudi v tujini in uspeh bo gotovo zasiguran. Tako tudi, dragi delavci, apelira Zveza poljedeljskih delavcev na vas, da vsi tisti, ki še niste njeni člani, se organizirate, kajti, če bo organizacija močnejša, bo tudi lažje delala v korist našega prekmurskega delavstva.

Prosimo pa tudi vse tiste delavce, ki so že člani Zveze poljedeljskih delavcev, da storijo svojo dolžnost, ki jo imajo do svoje organizacije, namreč s tem, da plačajo članarino, kajti članarina je potrebna za vsako organizacijo, še bolj pa za delavsko, če hoče imeti moralno in materijelno korist. Zato naj ne bo nobenega člana-delavca, ki ne bi storil svoje dolžnosti in plačal vsaj do 1. aprila t. l. članarino.

Gospodarski drobiž

Zaradi večje zaposlitve in višjega meznega povprečja se je lani zaslužek delavstva v Sloveniji dvignil za 95 milijonov dinarjev. Zaslužili so 677 milijonov din. V primeri z letom 1930. pa je lanski zaslužek delavstva še vedno zaostajal za 88 milijonov din, to je za 11.5 odstotkov.

25.000 dinarjev je odobril kmetijski minister za kmetijske tečaje v dravski banovini.

Za 162.000 dolarjev granat in bomb so prodali Amerikanci lani Kitajcem in 290.000 dolarjev letal. V istem času so prodali Japoncem za 250.000 dolarjev vojnega gradiva. Amerikanci so res dobri trgovci!

Petorica glavnih angleških bank, izkazuje v svojih bilancah za l. 1937 največje čiste dobičke, kar so jih te banke imele po krizi l. 1929. Predlansko leto so znašali ti čisti dobički skupaj nad 9 in pol milijona funtov, letos pa nad 10 milijonov funtov. Tudi Loydove zavarovalnice izkazujejo mnogo večje dobičke ko v prejšnjih letih.

Čajanko

je imelo dne 9. januarja „Evangeličansko mladinsko društvo v Puconcih“ v gostilni Kühr Ludvika. Ta čajanka je bila prirejena zgolj za poglabitev medsebojnih stikov ter za ožvitev društvenega življenja, vendar so se čajanke udeležili tudi starši mladine v precejšnjem številu in drugi gostje.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zapisnik

sestavljeno na širši konferenci vseh trgovcev sreza Murška Soboti.

Tudi ta referat so vsi navzoči soglasno odobrili, ter je zato prešel g. predsednik k Slučajnostim: kjer se je javil k besedi g. Heklič Štefan, trgovec iz Murške Soboti, ter smatral za potrebno, da iznese danes na tej konferenci tudi stanje naše pošte v Murški Soboti, kajti pošta je eden izmed glavnih faktorjev in pripomočkov v trgovskih poslih. Uradovanje pošte v Murški Soboti je za poslovne ljudi že takorekoč neznosljivo, posebno pa še kar se tiče telefonske službe. Gremij pa tudi ostali uradi so napravili in naslovili na razne merodajne činitelje že mnogo pritožb, toda vse to je zaman. Zahteval je naj se vsaj uvede pri poštni službi tako stanje, kot je bilo pred leti ter se nam naj dodelijo oni telefonski aparati, ki so bili dosedaj na Bledu, ker je tam upeljena avtomatska telef. služba. Zato se naj tudi v današnjo resolucijo vstavi tudi zahteva, da se uredijo razmere pri tukajšnji pošti, ker vendar ne gre, da bi na primer telefonski abonenti moral osebno na pošti intervenirati, da mu dajo priključek na zaproseno številko telefona oziroma, da ga odklopijo.

Ker se pri slučajnostih ne javi več

nihče k besedi, prečita predsednik g. Čeh sestavljeno resolucijo, katero vsi prisotni soglasno in z vzklikom odobre, ter se naj ista pošlje na merodajna mesta.

Resolucija

sprejeta na širši konferenci vseh trgovcev sreza Murška Soboti v Murški Soboti, dne 11. oktobra 1937.

Po izčrpnih referatih in daljši debati je 171 navzočih trgovcev sreza M. Soboti soglasno sklenilo sledečo Resolucijo, s katero zahteva:

1.) da se v zmislu § a 384 Zakona o obrtnih zavede prisilno zavarovanje trgovcev po uredbi širokih okvirjev, po kateri bo Banskim upravam dana možnost, da podrobnejša določila prilagodijo posebnim razmeram posameznih področij, kakor tudi željam zainteresiranih trgovcev na dotičnih področjih Zveze trgovskih združenj;

2.) zahtevamo, da se našim krajem dodeljuje sol v zmislu odloka Monopolske uprave M. Br. 28.500/IV z dne 10. avgusta 1934, le mineralno sol iz Kreke, kakor za ljudsko, tako živinsko hrano, a za zimski čas tudi kameno sol za živinsko hrano. Po poteku zakupne dobe se pa naj sol uvede zopet kot prosta trgovina, da bo lahko vsak trgovec nabavljal od Monopolske uprave tako sol, kot jo potreba v njegovem kraju zahtevajo.

3. Zahtevamo, da se z reformo davčnega zakonodajstva zopet zajamči samoobdavčevanje davčnih zavezancev in sprovede pravičnejše obdavčenje na ta način, da se uvede progresivno obdavčenje, obenem se naj pavšalirajo tudi pri trgovcih vsi oni obrati, katerih čisti dohodek znaša manj kot Din 10 000.— na leto, na vsak način se pa naj pavšalirajo nabiralci jajc, perutnine, suhih gob in sploh vsi taki trgovci, ki ne poslujejo na stalnem obratovališču, temveč le s hojo od hiše do hiše z nabiranjem gornjih predmetov.

4.) Zahtevamo, da se revidirajo uredbe in predpisi o krošnjarstvu, nabiranju naročil po potnikih pri privatnih strankah, ter da se da oblastvom nalog, da kršitelje bolj strogo kaznujejo. Krošnjariti se pa naj dovoli le s predmeti domače hišne delavnosti.

5.) Zahtevamo ukinitve vsakovrstnih kartelov in omogočenje njih pojave v kakršnikoli obliki. V kolikor Kraljevska vlada ne najde potrebe po ukinitvi kartelov naj z zakonom takoj ukine vse zaščitne carine za proizvode, ki se v državi ne izdelujejo, a za proizvode, ki se v državi izdelujejo pa zniža carina tako, da bodo cene tem predmetom istovetne s cenami blaga, ki ga uvažamo sorazmerno cenam, ki notirajo na inozemskih borzah. Obe nam zahtevamo, da bodo iztisnjeni vsi zaposleni inozemci v naši državi in uvedbo kvalificirane recipročnosti.

6. Da se prepovejo sistemi industrijskih prodajalnic in velikih magacinov, kateri predstavljajo osnovo „TATE“, „BATE“, „TIVARA“ itd. in iz gospodarskih in socijalnih ozirov enkrat za vselej prepreči njihovo uničujoče delo.

7. Zahtevamo, da se morajo nabavljati in konzumne zadrage smatrati za obrate, ki spadajo pod obrtni zakon z obveznim plačevanjem vseh davkov, kot jih mora nositi naša samostojna trgovina, ter, da se ukinejo vsi favorizirani privilegiji, ki so dani zadrugam na škodo svobodne in legalne trgovine.

8.) Zahtevamo, da se obrtni zakon čimprej novelira, kakor so to predlagale naše stanovske organizacije in vse Zbornice prav posebno § 19.

9.) Zahtevamo, da se dovoli delovni čas v obratih trgovin z 4 urnim delom ob nedeljah predpoldne v vseh onih krajih, kot je to bilo pred osvojitvijo Zakona o zaščiti delavcev iz leta 1922., in da se da Sreskim načelstvom pooblastilo, da uredijo delovni čas z ozirom na krajevne razmere v sporazumu z krajevnimi delodajalskimi in delojemalskimi organizacijami svojega okraja.

10.) Zahtevamo, da se trošarine ukinejo, oziroma znižajo na minimum, ter da se uvede sistem pečatenja kotlov za žganjekuho, kakor tudi, da se vse trošarine uporabijo za potrebe one banovine, kjer so bile pobrane.

11.) Zahtevamo, da se uredba o kmetski zaščiti izboljša v toliko, da se določi, da imajo kmetje poravnati svoje dolge pri trgovcih v dveh letih in obrestovati vsaj po 40%. Obenem se naj brezplodni kapital, ki leži pri narodni banki, uporabi za sanacijo denarnih zavodov. Pupilarni denar se pa naj vrne domačim zavodom, ker je tukaj potreben in naj oddaja gospodarstvo tam, kjer je bil zbran.

VEČJI ZNESEK

vložne knjižice Kmečke posojilnice kupim. Naslov se poišče v Prekmurski tiskarni v Murški Soboti.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT v majhnem blagajniškem prometu:

Angleški funt sterling	1 kom	Din 232 50
Francoski franki	100	144 50
Amerikanski dolar	1	46 70
Isti v čeku	1	47 —
Kanadski dolar	1	46 40
Italijanska lira		
Ceške krone	100	150 —
Nizozemski forint	1	24 —
Nemška marka	v bankovcih 1 kom	
	v srebru 1	
Avstrijski šilling	v bankovcih 100	867 50
	šil. v srebru in drobiž 1	8 50
Magyarški pengő	po 100 kom	900 —
Urug. peso	1	18 —
Argent. peso	1	11 —
Cekovne marke		13 90—14 10
Tečaj deviz	v dnevnikih.	

ZAHVALA.

Ob priliki težke in nenadomestljive izgube, katero smo utrpeli s smrtjo naše ljubljene mamice

Šimon Marije roj. Ratkol

smo prejeli toliko iskrenega sožalja, da se nam je nemogoče vsem posebej zahvaliti.

Izrekamo tem potom našo prisrčno zahvalo.

Murška Soboti, dne 18. januarja 1938.

Žalujoča družina
ŠIMON.

Funduš z še stoječo staro hišo se po niski ceni proda v M. Soboti. Več se poišče v Slovenski ul. 17.

SLAMA.

Kupim slamo za nastiljenje. Ponudniki naj se oglasijo v moji pisarni v MURSKI SOBOTI.

BENKO JOSIP.

Podpisani Vöröš Ludvik preključem in obžalujem vse žalitve in klevete, katere sem izrekel dne 13. junija 1937 v Fokovcih ob priliki gasilske veselice v prostorih Koch Julija Lipič Ludviku.

Zahvaljujem se mu, da je odstopil od zasebne tožbe.

HALO! Velika zavarovalna družba išče zastopnika za življenjsko zavarovanje

za Murško Soboti in okolico. Provizija velika. Naslov v uredništvu.

PRODAM

pri banovinski cesti, v enem kosu 6 oralov zemlje (2 orala travnika, 2, 1/2 orala oratje zemlje, 1 1/2 orala gozda za rušt) in 10 klastrov zidarskega kamna na mestu. — 2 leti starega bika (rodovniški, licencirani), kráve kola, kočije (félfeleles hintó, sani za parádo, 3 m X 60 mm in 7 m X 45 mm dolgi transmission, decimalna vaga (500 kg)

OBAL mlinar Pertoča, p. Rogaševci

Lepo posestvo

5 in pol oralov, zidana hiša v dobrem stanju, gorice, sadovnjak, njive se po ceni prodaja radi erblje. HUJS PETER Negoski vrh št. 5. poleg Trej krale.

Posl. št. I 698/37

Dražbeni oklic

Dne 4. februarja 1938 ob 1/2 9. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, kleti, njiv, travnikov, gozdov itd. Zemljiška knjiga: Kramarovi 1/2 vl. št. 18. Cenilna vrednost: 44 343 Din 75 p. Vrednost pritliklin: 1500 Din. Najmanjši ponudek: 29.562 Din 50 p. Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri. V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča. Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV., dne 9/12. 1937

Romanje iz lavantinske škofije na Evharistični svetovni kongres v Budimpešti.

V času od 25—30. maja 1938. se prireja romanje s posebnim brzovlakom na XXXIV. Evharistični svetovni kongres v Budimpešti. Posebni vlak bo odhajal iz Maribora preko Pragerskega, Ptuja, Ormoža, Čakovca, Kotoribe, mimo Blatnega jezera v Budimpešto. Vlak bo odhajal iz Maribora dne 25. maja zgodaj zjutraj po prihodu koroškega in ljubljanskega vlaka, tako da bodo imeli tudi udeleženci s teh prog ugodno zvezo s posebnim vlakom. Za priključek na ta posebni romarski brzovlak v Mariboru, na Pragerskem, v Ptuj, Ormožu in Čakovcu je odobrena polovična vožnja. V to svrhu bodo morali udeleženci na svoji izhodni postaji kupiti celo vozno karto do ene od navedenih priključnih postaj in razen tega železniško legitimacijo K-13, na kateri mora vodstvo potovanja obvezno potrditi udeležbo. Vozna karta za odhod in potrjena železniška legitimacija veljata za brezplačen povratek od priključne do izhodne postaje. Vozna cena, neglede na postajo vstopa v posebni vlak, znaša **Din 190.—** za osebo. Udeležencem, ki nimajo lastnega potnega lista, je omogočeno potovanje na podlagi kolektivnega potnega lista, za kar plačajo, skupno s stroški za madžarski vizum, Din 50.— za osebo. Za popolno oskrbo romarjev v Budimpešti je vse preskrbljeno. Cena za prenočišče in celotno prehrano za ves čas bivanja v Budimpešti znaša v meščanskih hotelih Din 520.—, v penzionatih in šolskih internatih Din 400.—, v šolah pa Din 240.— in Din 160.— za osebo.

Prireditelji romarskega potovanja so interesentom omogočili tudi obročno odplačevanje, in sicer v največ 4 obdobjih, plačljivih v mesecih januarju, februarju, marcu in aprilu. Za jugoslovanske udeležence kongresa je v Budimpešti določena posebna cerkev, kjer bodo, božja služba in pridige v domačem jeziku. Tudi v tehničnem oziru bo to romarsko potovanje skrbno pripravljeno ter je brezhiben potek zagotovljen. Vodstvo vlaka je poverjeno izkusnim spremljevalcem. Vse ostale izčrpne informacije glede romanja s posebnim vlakom na Evharistični kongres v Budimpešti bodo razvidne iz posebnega prospekta, ki je že v tisku. Prijave bodo sprejemali vsi župnijski uradi kakor tudi poslovalnice Tujskoprometne zveze „PUTNIKA“ v Mariboru, Celju, Ptuj, Gornji Radgoni, Sent Ilju in Dravogradu, kjer bodo na razpolago tudi prospekti in prijavnice. Prijave se bodo sprejemale najkasneje do 1. aprila, vsakomur pa se priporoča čimprejinja prijava, ker je število udeležencev omejeno. — Po dosedanjih pripravah so deč bo XXXIV. Evharistični svetovni kongres v Budimpešti po svojem sijaju in veličastvu do sedaj ena največjih manifestacij krščanstva in evharistične ideje. Budimpešta, krasno vlemesto ob Donavi, bo nudila ravnno v maju, v polnem cvetju in zelenju, najlepši okvir za ta impozanten shod krščanskih vernikov iz vsega sveta. — *Evharistični odbor za lavantinsko škofijo: Tujskoprometna zveza za bivšo Mariborsko oblast, glavno zastopstvo „PUTNIKA“, Maribor.*